

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/46/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119210954
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119210954.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: C. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom W.. T. XXXX/X, XXX XX C.Š., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený: AK Antol, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavova 546/14, 902 01 Pezinok, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 8Csp/136/2019 -9 zo dňa 08.07.2020, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s tým, že dopĺňa výrok III. tohto rozsudku o znenie, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že výrokom I. určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 04.01.2013 v Obchodných podmienkach, v článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 5.6., v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka, (2) na úrok z omeškania, (3) na úrok z úveru, (4) na splátku istiny úveru.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Výrokom II. určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 04.01.2013 v Obchodných podmienkach, v článku 6. Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie Zmluve o úvere - bod 6.4., v znení: „V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 6.2 OP, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou Úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania vo výške stanovenej v Oznámení, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a výrokom III. uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských zmluvách; § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka; § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, ods. 5, § 54 ods. 1, 2, § 53a ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“); § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch; § 298 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Skonštatoval, že žalobca sa podanou žalobou dňa 06.09.2018 domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľných zmluvných podmienok.

4. Uviedol, že žalobca ako fyzická osoba - spotrebiteľ uzatvoril so žalovaným dňa 04.01.2013 Zmluvu o úvere (dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX), predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 6.000,- Eur, s uvedením výšky mesačnej splátky vrátane poistenia v sume 150,07 Eur, dátumu prvej splátky 25.02.2013, termínov splatnosti ďalších splátok vždy k 25. dňu v mesiaci, termínu konečnej splatnosti úveru 25.01.2019, počtu splátok 72, úrokovej sadzby 19 %, RPMN 20,73 %, priemernej hodnoty RPMN 19,37 % a celkovej výšky nákladov 4.188,05 Eur.

5. Súd prvej inštancie rozsudkom pre zmeškanie zo dňa 14.11.2018, pod sp. zn. 8Csp/170/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.12.2018 a vykonateľnosť dňa 01.01.2019, zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.602,47 Eur s prísl. s tým, že v prevyšujúcej časti vec vylúčil na samostatné konanie.

6. Žalobca v žalobe uviedol, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 04.01.2013 obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v Obchodných podmienkach, v článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 5.6., v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka, (2) na úrok z omeškania, (3) na úrok z úveru, (4) na splátku istiny úveru.“, pričom na podporu žaloby poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, pod sp. zn. 6Co/39/2011. Uvedená zmluva obsahuje aj ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku, v Obchodných podmienkach, v článku 6. Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie ZoU - bod 6.4., v znení: „V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 6.2 OP, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou Úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania vo výške stanovenej v Oznámení, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“ Na neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky poukázal rozsudkom Krajského súdu v Prešove, pod sp. zn. 22Co/2/2017, zo dňa 28.11.2017.

7. Posudzovaný právny vzťah je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Žalovaný bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalobca v postavení spotrebiteľa. Právny vzťah strán súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitných právnych predpisov - zákona o spotrebiteľských úveroch, zákona o ochrane spotrebiteľa a všeobecného právneho predpisu - Občianskeho zákonníka.

8. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, pod sp. zn. C - 473/00, v ktorom potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

9. Ohľadom existencie naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a aktívnej legitímácie žalobcu, sa prvoinštančný súd oprel o uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, pod sp. zn. 6 Cdo 27/2018, podľa ktorého žaloba, ktorou sa žalobca domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a OZ, § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.

10. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke obsiahnutej v bode 6.4 obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička súd prvej inštancie uviedol, že predmetná zmluvná podmienka už bola vyhlásená za neprijateľnú podmienku, a to rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.11.2017, pod sp. zn. 22Co/2/2017.

11. Poznamenal, že úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu, či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie ust. § 3a ods. 2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Z uvedených dôvodov dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, príp. ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie

úveru do splatenia úveru, spôsobujú značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavujú značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyše tak sa takáto dohoda dostáva aj do rozporu s ust. § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., a preto je neplatným právnym úkonom pre rozpor s ust. § 39, § 52 ods. 2 v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a súčasne neprijateľnou zmluvnou podmienkou (rozsudok KS v Prešove sp.zn. 6Co/190/2014, sp. zn. 19Co/4/2017, sp. zn. 22Co/2/2017).

12. Pokiaľ ide o zmluvné dojednanie uvedené v bode 5.6 obchodných podmienok mal súd prvej inštancie za to, že táto nebola so spotrebiteľom osobitne vyjednaná, je hrubo nevyvážená, pretože nerešpektuje nepochybný a oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa na tom, aby najskôr splatil istinu úveru, ktorá je základom pre úročenie pohľadávky, ale pripúšťa v tak závažnej otázke, akou je rozhodnutie o účele platby spotrebiteľa ľubovôľu dodávateľa, teda jeho svojvoľné rozhodnutie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky. Vzťah sa tak v tejto otázke stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa nepredvídateľným. V prípade nezaplatenia splátok úveru môže veriteľ od zmluvy odstúpiť, prípadne úver predčasne zosplatiť, a tak udržiavať základ pre narastanie úrokov z omeškania zo stále nezaplatenej istiny splátky.

13. Poukázal na rozhodovaciu prax NS SR, ktorý viacerými rozhodnutiami okrem iného rozsudkom zo dňa 28.05.2014 pod sp. zn. 8MCdo/13/2014 konštatoval, že ust. § 52 ods. 2 OZ, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Z uvedeného dôvodu banka pri započítaní čiastkových úhrad žalobcu titulom splátok úveru mala postupovať podľa § 566 ods. 2 OZ, čo nesporne vyplýva z ust. § 52 ods. 2 OZ. Záverom teda možno konštatovať, že uvedená zmluvná podmienka nielenže zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože nerešpektuje jeho vôľu a oprávnené záujmy a umožňuje dodávateľovi bezvýhradne presadiť jeho ekonomické záujmy, ale aj odporuje ust. § 52 ods. 2 v spojení s ust. § 566 ods. 2 OZ, a preto je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

14. Výrokom o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil v zmysle ust. § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci. Tento výrok, teda, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením však vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie chýba.

15. Proti rozsudku, v celom rozsahu, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý svoje odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. d), f), g), h) CSP. Namietal, že splatením záväzku zo zmluvy o úvere zanikol právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným vyplývajúci zo zmluvy o úvere. Zo zmluvy o úvere nevyplývajú pre žalobcu a žalovaného akékoľvek práva a povinnosti, a preto je určenie neprijateľnosti akejkoľvek zmluvnej podmienky právne bezvýznamné. Podľa aktuálnej právnej úpravy rozhodnutie súdu podľa § 298 ods. 1 CSP je rozhodnutím v individuálnom spore spotrebiteľa a zaväzuje výlučne žalobcu a žalovaného a nie akékoľvek iné subjekty. Rozsudok v tzv. individuálnom spotrebiteľskom spore vydaný podľa ustanovení § 290 až § 300 CSP je záväzný len pre strany konania a pre subjekty uvedené v § 228 CSP a len v prejednávanej veci, v žiadnom prípade nie je záväzný pre každého. Civilný sporový poriadok nenadväzuje na pravidlo, podľa ktorého by malo byť vyhlásenie neprijateľnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore záväzná aj pre dodávateľa v iných zmluvách. Ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka nie je možné vzhľadom na zmeny v súvislosti so zavedením nového procesného kódexu aplikovať na predmetný prípad, vzhľadom na skutočnosť, že podľa právnej teórie ust. § 53a je potrebné aplikovať na výsledky abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach. Vzhľadom na splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere neexistuje akýkoľvek právny záujem na určení neprijateľnosti akýchkoľvek pohľadávok zo zmluvy o úvere. Súd prvej inštancie nemá právomoc a príslušnosť konať vo veci abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a návrh zamietnuť alebo zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň požadoval od žalobcu náhradu trov právneho zastúpenia.

16. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

17. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke dňa 20.08.2021, dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

18. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

19. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávne zisteným skutkovým stavom a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

20. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Odvolací súd uvádza, že odvolacia námietka v uvedenom smere v danej veci nebola naplnená.

21. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani odvolacia námietka týkajúca sa nesprávneho právného posúdenia veci naplnená nebola.

22. Za inú vadu konania v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d) CSP sa považuje procesná vada, ktorá nie je subsumovateľná pod ostatné odvolacie dôvody, pokiaľ mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovanie manudukačnej povinnosti súdu, vykonanie nezákonne získaného dôkazu, porušenie povinnosti viazanosti súdu iným rozhodnutím), pričom jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, nie zmätočnosť súdneho rozhodnutia. Takáto vada však v posudzovanej veci indikovaná nebola.

23. Odvolací súd uvádza, že medzi stranami sporu bola bez akýchkoľvek pochybností uzatvorená štandardná formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Prítom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

24. Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o spotrebiteľskom úvere túto charakteristiku spĺňa. Jej súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalobca ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

25. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa článku 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

26. Podľa ust. § 53 ods. 1 veta prvá OZ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

27. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spájal v ust. § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

28. Keďže ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka), išlo o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

29. Vo veci nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalovaného, podľa ktorého vzhľadom na splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere neexistuje akýkoľvek právny záujem na určení neprijateľnosti akýchkoľvek pohľadávok zo zmluvy o úvere. V prípade akejkoľvek neprijateľnej zmluvnej podmienky nastáva jej absolútna neplatnosť, tak ako to už bolo skôr konštatované, priamo zo zákona a pôsobí od začiatku.

30. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ustanovenia § 52 až § 54 OZ. Toto právo spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými podmienkami si spotrebiteľ môže uplatniť bez ohľadu na to, či záväzok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere z jeho strany bol splnený alebo nie. Je nepochybné, že zakomponovanie akejkoľvek neprijateľnej podmienky do zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo strany dodávateľa predstavuje porušenie práv alebo povinností ustanovených zákonom za účelom ochrany spotrebiteľa.

31. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi ďalšie právo, a to právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav a

to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

32. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

33. Ak zákon č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov upravuje právo spotrebiteľa domáhať sa súdnej ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami a zároveň v prípade úspechu v spore mu priznáva právo ďalšie a to právo na primerané finančné zadosťučinenie, je nemysliteľné, aby spotrebiteľovi bola odňatá možnosť domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok len preto, že si svoje povinnosti zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere splnil. Takýmto spôsobom by dodávatelia boli zbavení akejkolvek zodpovednosti a následkov za nimi naformulované znenie neprijateľných podmienok v zmluvách so spotrebiteľmi, čo rozhodne nebolo úmyslom zákonodarcu.

34. Správnu nie je ani námietka, podľa ktorej ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka je možné vzhľadom na zmeny v súvislosti so zavedením nového procesného kódexu aplikovať len na konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a nie na konanie vo vzťahu k individuálnym spotrebiteľským sporom.

35. Aj keď konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach upravené v ust. § 301 až § 306 CSP, je novým typom konania, možnosť určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú zostala zachovaná aj v režime spotrebiteľského sporu upraveného v ust. § 290 a nasl. CSP.

36. V prejednávanej veci predmetom konania je spotrebiteľský spor upravený ust. § 290 a nasl. CSP. V spotrebiteľských sporoch Civilný sporový poriadok v ust. § 298 umožňuje súdu v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

37. Aké povinnosti vyplývajú pre dodávateľa v prípade určenia zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve za neplatnú pre jej neprijateľnosť upravuje ust. § 53a ods. 1 OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak súd určí niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

38. Vo vyššie uvedenom ustanovení Občiansky zákonník vôbec nerozlišuje, či k určeniu zmluvnej podmienky za neprijateľnú došlo v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach alebo v individuálnom spotrebiteľskom spore. Pokiaľ zákonodarca chcel povinnosť dodávateľa zdržať sa

používania neprijateľnej podmienky dosiahnuť len v súvislosti s konaním o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, mohol tak urobiť novelizáciou ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka k čomu ale nedošlo. Okrem toho povinnosť zdržať sa používania neprijateľnej podmienky sa vzťahuje nielen na prípad, kedy zmluvná podmienka bola určená za neprijateľnú, ale aj na prípady nepriznania plnenia dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky a uloženia povinnosti dodávateľovi vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. K nepriznaniu plnenia dodávateľovi a uloženiu povinnosti dodávateľovi vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, môže dôjsť iba v rámci individuálneho spotrebiteľského sporu a nie v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Preto aj v prípade určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore je povinnosťou dodávateľa držať sa jej používania v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Odporovalo by akýmkoľvek logickým zásadám, ak v prípade nepriznania plnenia dodávateľovi z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky, uloženia povinnosti dodávateľovi vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, by dodávateľ mal povinnosť zdržať sa používania takejto podmienky v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, kým v inom individuálnom spotrebiteľskom spore, v ktorom bola priamo určená neprijateľnosť zmluvnej podmienky, by už takúto povinnosť nemal.

39. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj ostatnými odvolacími námietkami.

40. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd aj na uznesenie ÚS SR sp. zn. II ÚS 495/2015 z 20.08.2015 s ktorým sa odvolací súd plne stotožnil a z ktorého vyplýva, že korelátom práva účastníka na primerané odôvodnenie súdneho rozhodnutia (v zmysle primeranej argumentačnej reakcie na jeho tvrdenia) je jeho primeraná povinnosť predostrieť dostatočne konkretizovanú a podloženú argumentáciu. Preto námietku žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil napádané obchodné podmienky ako neprijateľné, odvolací súd považuje za nedostatočne konkretizovanú.

41. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil s tým, že doplnil vo výroku súdu prvej inštancie chýbajúci výrok o tom, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, lebo tento výrok v rozsudku chýba.

42. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalovaný bol v odvolacom konaní neúspešný a žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli. Preto odvolací súd vyslovil, že stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

43. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.